

BEOORDELINGSRAPPORT

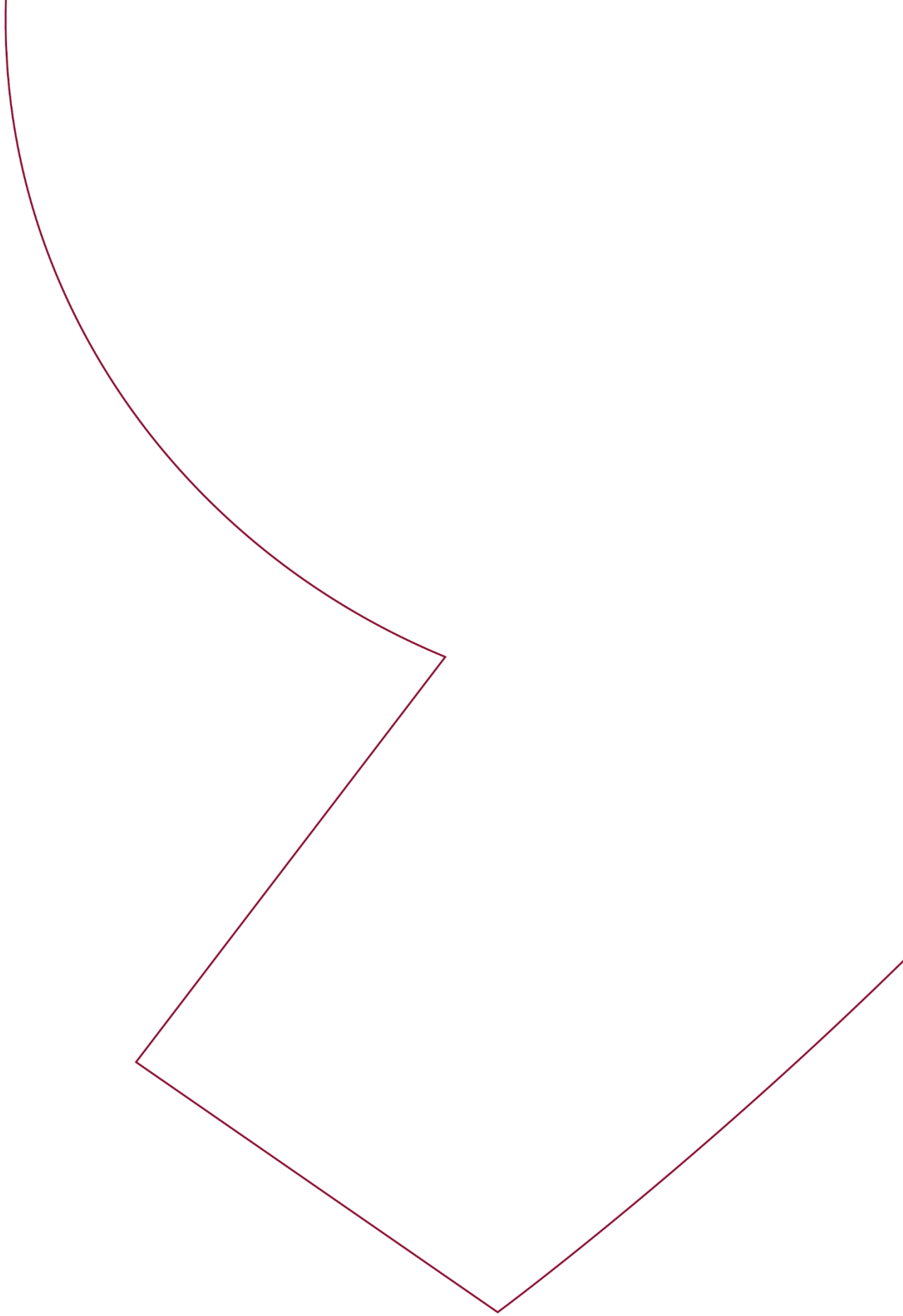
Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding en
Associate degree-opleiding

Accountancy

voltijd en deeltijd

Fontys Hogeschool

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeaon.nl
info@hobeaon.com

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding en
Associate degree-opleiding
Accountancy
voltijd en deeltijd

Fontys Hogeschool

ISAT: 34406 en 80008

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

5 februari 2026

Auditpanel

E. Moor MEd (voorzitter)

Drs. D. van der Bij RA RB

M.J.M. van der Kaa-Segers AA BSc. MEd.

T.H. van der Ploeg MSc RA

De heer J. Besseling (studentlid)

Secretaris

J. Koot Ba

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	8
5.	EINDOORDEEL	25
6.	AANBEVELINGEN	26
BIJLAGE I	Scoretabel	27
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	28
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Panel Samenstelling	32

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogeschool	
Status instelling	Bekostigd	
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 2 september 2025	
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Accountancy	Accountancy
Opleidingscode (ISAT)	34406	80008
Onderdeel	Economie	
Oriëntatie opleiding	Hbo	
Niveau opleiding	Bachelor	Associate degree
Onderzoeksmaster	Nee	
Graad en titel	Bachelor of Science (BSc)	Associate degree (Ad)
Aantal studiepunten	240	120
Afstudeerrichtingen en specialisaties	n.v.t.	
Locatie(s)	Eindhoven	
Variant(en)	Voltijd, deeltijd, 3-jaarige vwo-variant	Deeltijd
Wettelijke beroepsvereisten	Ja, CEA-termen	Ja, CEA-termen
Joint programme	n.v.t.	
Onderwijstaal	Nederlands	
Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke varianten van de opleiding?	Ja in de deeltijdvariant van zowel de bachelor als de Ad.	
Bijzonder kenmerk	Nee	
Datum audit / opleidingsbeoordeling	17 november 2025	
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	n.v.t.	
Inleverdatum beoordelingsrapport	1 mei 2026	

2. SAMENVATTING

De Associate degree-opleiding Accountancy is een tweejarige deeltijdopleiding die studenten opleidt tot junior assistent accountant in met name het midden- en klein bedrijf (MKB). De bacheloropleiding richt zich op het profiel van de externe accountant. Studenten worden opgeleid tot startend assistent accountant. De bacheloropleiding wordt aangeboden als voltijd- en deeltijdvariant.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

Het auditpanel constateert dat de beoogde leerresultaten passend zijn bij (het niveau van) de opleidingen. Ook zijn de CEA eindtermen hierin geborgd. De aanpassingen die gedaan zijn om de beroepstaken en gedragskenmerken van de bachelor aan te passen naar de Associate degree (Ad) vindt het panel passend.

Beide deeltijdopleidingen werken met Eenheden van Leeruitkomsten (EvL's): de bachelor heeft acht EvL's, waarbij studenten in de postpropedeutische fase (EvL 3 t/m 8) zelf de volgorde bepalen en EvL 8 vergelijkbaar is met het afstuderen van de voltijdopleiding. De Ad bestaat uit vier EvL's, waarvan de eerste drie vergelijkbaar zijn met de bachelor, maar EvL 4 gericht is op het afstuderen. Het panel constateert dat beide deeltijdopleidingen, ondanks de vergelijkbare EvL's, helder hebben waar zij voor opleiden; voor een functie als (junior) assistent-accountant (Ad) of een zelfstandige beginnend beroepsbeoefenaar op het gebied van accountancy in het MKB.

Onderzoekend vermogen is goed vertegenwoordigd in de beoogde leerresultaten en volgens het panel passend bij niveau 5 (Ad) en niveau 6 (bachelor).

Het panel merkte op dat de opleidingen veel contact hebben met het werkveld en ook het werkveld voelt zich betrokken bij de opleiding. De ambitie om de werkveldcontacten te formaliseren in een werkveldcommissie moedigt het panel aan.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel voor standaard 1 tot het oordeel 'voldoet' voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het voltijd bachelor-programma start met een gezamenlijke propedeuse met de opleidingen Finance & Control en Finance, Tax and Advice, waarna studenten in jaar 2 en 3 focussen op respectievelijk de samenstellend en de controlerend accountant, inclusief stages van 20 weken per jaar in beide praktijken. In jaar 4 volgen studenten een minor en studeren ze af; het huidige curriculum kent in semester 7 de OverAll Toets (OAT) en in semester 8 het afstuderen. In het nieuwe curriculum vindt de OAT plaats in jaar 3. Het programma legt vanaf het eerste jaar een sterke koppeling tussen theorie en praktijk via stages en authentieke opdrachten, en biedt structurele begeleiding in persoonlijke ontwikkeling door een vaste PO-coach vanaf jaar 2. Studenten waarderen vooral de praktijkgerichte opbouw in jaar 2 en 3, omdat zij beide praktijken kunnen ervaren en hun voorkeur ontdekken.

De deeltijd-bachelor bestaat uit acht EvL's: studenten starten met de propedeutische fase (EvL 1 en 2) en doorlopen daarna de post-propedeutische fase a.d.h.v. de overige EvL's in flexibele volgorde, meestal eindigend met EvL 8 waarin de OAT centraal staat. De Ad-opleiding omvat vier EvL's van elk 30 EC, waarvan de eerste drie vergelijkbaar zijn met de bachelor, en de vierde gericht is op afstuderen. Studenten van beide opleidingen ronden EvL's af met een portfolio, reflectieverslag en criteriumgerichte interview, en vereisen een relevante werkplek. Studenten krijgen begeleiding van een studentcoach. Het belangrijkste verschil tussen beide opleidingen is dat de bachelor opleidt tot zelfstandig beginnend beroepsbeoefenaar, terwijl de Ad zich richt op ondersteunende functies in administratieve en fiscale dienstverlening.

Voltijdstudenten ervaren soms onduidelijkheid in het nieuwe curriculum, bijvoorbeeld over verwachtingen bij stages en groepsopdrachten, al zien de studenten uit het nieuwe curriculum daar wel verbetering in. Studenten vinden de studiebelasting hoog door veel deadlines en opdrachten. Tegelijkertijd waarderen zij de goede aansluiting op de beroepspraktijk en de mogelijkheid om via stages en opdrachten een duidelijk beeld van hun toekomstige beroep te krijgen.

Onderzoekend vermogen komt bij beide opleidingen (voor de voltijd bachelor betreft dit het nieuwe curriculum) in iedere opdracht terug. Kijkend naar het niveau van het onderzoekend vermogen in de eindwerken (zie standaard 4) beveelt het panel de voltijd bacheloropleiding aan om voor de start van het afstuderen lessen in onderzoekend vermogen te geven.

Ondanks een aanbeveling uit de vorige accreditatie kiezen de opleidingen er bewust voor om de internationale oriëntatie niet te versterken. De focus binnen de opleidingen ligt bij de kleinere kantoren in de regio. Het auditpanel vindt de gemaakte keuzes van de opleidingen met betrekking tot internationalisering goed doordacht maar raadt de opleidingen wel aan om hier het gesprek over te blijven voeren, met elkaar en met het werkveld.

Doorstroom van de Ad naar de bachelor is mogelijk. Studenten doorlopen dan een programma van een half jaar voor ze starten met de bachelor. Vanuit de bachelor zijn er verschillende mogelijkheden om verder te studeren. Hiervoor heeft de bacheloropleiding onder andere een samenwerking met Nyenrode.

De opleidingen hebben voldoende gekwalificeerde docenten, waarvan het merendeel een masterdiploma en BKO/BKE-certificering heeft, en zij krijgen ruime mogelijkheden tot professionalisering via cursussen en studiedagen. Docenten van de deeltijd bachelor en deeltijd Ad hebben een assessorentraining gevolgd. Het auditpanel waardeert hun deskundigheid en inzet, studenten zijn tevreden over persoonlijk contact, al ervaren vooral deeltijdstudenten soms vertraging bij digitale vragen.

Het auditpanel komt tot het oordeel 'voldoet' op standaard 2 voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

Standaard 3. Toetsing

Het auditpanel concludeert dat het toetsingssysteem van de accountancyopleidingen voldoet aan basiskwaliteit, waarbij toetsing inhoudelijk goed aansluit op de leeruitkomsten en de examencommissie stevig gepositioneerd is om de kwaliteit te borgen. Het panel ziet dat de opleidingen werken met valide en betrouwbare toetsinstrumenten, zoals rubrics, toetsmatrijzen, kalibratie en het vier-ogenprincipe. Ook zijn zij positief over de transparantie richting studenten en de actieve rol van de examencommissie en de reviewboard.

Tegelijkertijd is het panel op een aantal punten kritisch. De rubrics zijn vaak te abstract, waardoor beoordelaars te veel interpretatieruimte hebben. Dit leidt ertoe dat het panel in verschillende gevallen niet kon reconstrueren hoe de beoordelaars tot een eindcijfer zijn gekomen. Ook merkt het panel dat de navolgbaarheid van de beoordeling aandacht verdient. Met name bij beide deeltijdopleidingen, omdat de criteriumgerichte interviews onvoldoende worden vastgelegd. De mondelinge toelichting van een student kan invloed hebben op het eindcijfer zonder dat dit zichtbaar wordt in het dossier. Het panel beveelt de opleidingen dan ook aan om te zorgen voor meer navolgbare beoordelingen van de eindwerken zodat voor derden herleidbaar is wat er is gebeurd. Het panel beoordeelt de kwaliteit van de toetsing en beoordeling als voldoende, en geeft aan dat er verbeteringen nodig zijn om de beoordeling transparanter en navolgbaarder te maken. Omdat de opleidingen deze verbeteringen ook ziet, en dit onderdeel heeft gemaakt van de kalibratiesessies, heeft het panel er vertrouwen in dat dit wordt verbeterd.

Het auditpanel komt daarom tot het oordeel 'voldoet' op standaard 3 voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditpanel beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de twee opleidingen (met alle varianten) als voldoende. Bij de voltijd bachelor sluiten de eindwerken inhoudelijk goed aan op de beroepspraktijk, maar in een deel van de werken zijn de onderzoeksvaardigheden en de reflectie onder niveau. Omdat deze werken uit het oude curriculum komen en het panel in de nieuwe lichting studenten al duidelijke verbeteringen ziet in onderzoeks- en reflectievaardigheden, heeft het panel vertrouwen in het toekomstig eindniveau. Het positieve beeld vanuit het werkveld en alumni bevestigt dit.

Bij de deeltijd bachelor tonen studenten via EvL's aan dat zij de leeruitkomsten behalen. De kwaliteit van de beroepsproducten is passend, al kan de reflectie in de werken sterker worden uitgewerkt.

Voor de deeltijd Ad-opleiding constateert het panel dat recente eindwerken duidelijk op het juiste niveau liggen. Alleen een ouder dossier voldoet niet volledig, maar omdat de meer actuele werken wel op niveau zijn, ziet het panel een positieve kwaliteitsontwikkeling en heeft het geen twijfel over het gerealiseerde eindniveau.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoet' op standaard 4 voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

Eindoordeel:

Ondanks de kritische opmerkingen bij het niveau van onderzoekend vermogen bij de voltijdopleiding en het feit dat in meerdere eindwerken onduidelijk is voor het panel hoe cijfers van beide opleidingen en alle varianten tot stand komen, komt het panel tot een positief eindoordeel. De voltijdopleiding heeft in het nieuwe curriculum dat nu in jaar 1 t/m 3 is ingevoerd duidelijk verbetering laten zien op het gebied van onderzoekend vermogen.

Het docententeam van beide opleidingen is gedreven en zet zich in om studenten zo goed mogelijk te begeleiden. Daarnaast is de examencommissie in control en het systeem van toetsing op orde wat het panel het vertrouwen geeft dat de navolgbaarheid van de beoordelingen zal gaan verbeteren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter en secretaris op 5 februari 2026.

3. INLEIDING

Voor u ligt het rapport van de beperkte opleidingsbeoordeling van de associate degree opleiding en de bacheloropleiding Accountancy die worden aangeboden binnen het instituut Fontys Economie & Communicatie (FEC) van Fontys Hogeschool. De opleidingen vallen binnen het cluster Financieel & Bedrijfskundig en bestaan uit ongeveer 200 voltijd studenten, 60 deeltijdstudenten (van zowel de bachelor als de Ad) en 20 docenten.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleidingen op vier kwaliteitsstandaarden, gegroepeerd naar 'beoogde leerresultaten', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde leerresultaten'. Het auditpanel heeft voor de beoordeling het beoordelingskader (2024) van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna: NVAO) gebruikt.

Alle accountancy opleidingen in het land dienen naast de wettelijke eisen, zoals verwoord in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), te voldoen aan de eisen die de Wet op het accountantsberoep (Wab) en de daaruit afgeleide (CEA¹) eindtermen (goed voor 140 van de 240 EC) aan de accountantsopleiding stellen. Alle bachelor accountancy opleidingen hanteren dezelfde vastgestelde CEA-eindtermen en beroepsprofielen worden opgesteld door de beroepsorganisatie NBA. Alle studenten van bekostigde opleidingen dienen tijdens de opleiding een geïntegreerd landelijk examen, de OverAll-toets (OAT) positief af te ronden.

Karakteristiek van de opleidingen

De Ad-opleiding Accountancy wordt aangeboden in Eindhoven in een deeltijdvariant. De opleiding leidt studenten op tot junior assistent-accountant. De opleiding bereidt studenten voor op het zelfstandig uitvoeren van taken binnen de samenstel- en fiscale praktijk waarbij de eindverantwoordelijkheid ligt bij een gecertificeerd accountant of fiscalist.

De bacheloropleiding richt zich op het profiel van de externe accountant. Studenten worden opgeleid tot startend assistent-accountant en zijn na de studie voorbereid op vervolgtrajecten voor Accountant-Administratieconsulent (AA) of Registeraccountant (RA). De opleiding wordt aangeboden in een voltijd- en deeltijdvariant in Eindhoven. Ook is er voor voltijdstudenten een turbo-traject voor vwo-leerlingen met het juiste profiel. Vwo'ers kunnen in jaar 2 instromen en volgen een aanvullend efficiëntieprogramma van een half jaar om hun propedeuse te behalen en ronden daarmee de opleiding af in drie jaar.

De opleidingen werken samen met accountantskantoren in de Brainportregio² en het midden- en kleinbedrijf.

Het team heeft sinds de vorige accreditatie te maken gehad met veel managementwisselingen, waardoor de sturing niet optimaal was. Daarnaast spelen een kleine teamomvang, lage instroom en strakke financiële kaders een rol in de dagelijkse gang van zaken binnen de opleidingen. Tot 1 november 2025 werd de sturing tijdelijk geborgd door een interim-manager, een collega-manager van International Business en de adjunct-directeur. Per 1 november jongstleden is de nieuwe opleidingsmanager gestart.

Actuele ontwikkelingen

Ontwikkelingen op verschillende vlakken zorgen ervoor dat de Accountancy-opleidingen aan de vooravond staan van veranderingen. Zo is het beroepsprofiel opnieuw ontworpen en (in juni 2025) vastgesteld. Ook worden de eindtermen van de CEA, die 140 van de 240 EC bepalen van

¹ CEA staat voor de Commissie Eindtermen Accountancyopleiding.

² een internationaal georiënteerde technologische regio in Zuidoost-Brabant waar bedrijven, overheden en kennisinstellingen samenwerken aan innovatie en economische groei.

de bacheloropleidingen, op dit moment vernieuwd waarbij er meer integratie komt tussen theorie en praktijk. De Accountancy opleiding van Fontys levert hier een bijdrage aan.

Curriculumvernieuwing

In november 2021 startte de herontwikkeling van de voltijd opleiding, waarbij er meer ruimte is gecreëerd om eigen invulling te geven aan het onderwijs en voor 30 EC vrije ruimte. Ook is de nauwe samenwerking die er eerst was met de opleiding Finance & Control en die tot in jaar 3 liep, verminderd. Zo komt de eigen identiteit van Accountancy beter naar voren. De eerste lichter student is in september 2023 gestart met het nieuwe onderwijs en dit wordt per studiejaar geïmplementeerd waardoor jaar 4 in september 2026 wordt ingevoerd.

Aanbevelingen vorige accreditatie

Tijdens de accreditatie zes jaar geleden heeft het toenmalige auditpanel aanbevelingen gedaan die zich richtten op drie onderwerpen.

Aandachtsgebied	Opvolging
Verbinding onderwijs en onderzoek	Het nieuwe curriculum van de voltijddopleiding legt meer nadruk op praktijkgericht leren en het ontwikkelen van een onderzoekende houding bij studenten, in plaats van puur het uitvoeren van onderzoek. Nieuwsgierigheid, kritisch denken, vragen stellen en nauwkeurigheid worden gezien als kerncompetenties van de toekomstige accountant. Dit onderzoekend vermogen wordt stapsgewijs opgebouwd via praktijkopdrachten en stages: Jaar 1: Studenten kiezen vaardigheden om te versterken (bijv. professioneel schrijven, Engels) en passen deze toe in realistische opdrachten. Jaar 2: Onderzoeksopdrachten tijdens de stage, zoals bedrijfsverkenning met toepassing van interviewtechnieken. Jaar 3: Verdieping door eigen vragen en koppeling aan werkzaamheden. Jaar 4: Herziening van de scriptie als afstudeervorm; meer ruimte voor actuele thema's (duurzaamheid, ethiek, digitalisering) en keuzevrijheid voor studenten. Het ontwikkelen van een onderzoekende houding is ook geïntegreerd in de leerlijn voor persoonlijke en professionele ontwikkeling (PO-lijn). Daarnaast oriënteert de opleiding zich op samenwerking met lectoraten.
Versterking internationale oriëntatie in de Brainportregio	De opleidingen hebben deze aanbeveling besproken en zijn tot de conclusie gekomen dat zij zich primair richten op de Nederlandse certificering tot AA en RA. Wel besteden de opleidingen aandacht aan internationale regelgeving. De opleidingen onderzoeken continue samen met het werkveld hoe maatschappelijke thema's als internationalisering, duurzaamheid, digitalisering en veranderende wet- en regelgeving een plek kunnen krijgen in het curriculum. Daarbij wordt de <u>eerdere focus op internationalisering heroverwogen</u>.
Balans tussen werkdruk en ruimte voor professionalisering	Sinds de vorige accreditatie is een professionaliseringslag doorgevoerd. Alle voltijd-bachelor docenten zijn BKE-gekwalificeerd en docenten met kleinere taakomvang in deeltijd en AD hebben een assessorentraining

	gevolgd. Teamvorming en teamprofessionalisering krijgen structureel aandacht via twee studiedagen per jaar waarin onderwijsbrede thema's, zoals AI en Talentgericht Onderwijs, centraal staan. Individuele en teamgerichte professionalisering is vastgelegd in een overzicht. Daarnaast is samenwerking tussen opleidingen geïntensiveerd om efficiëntie te vergroten en werkdruk te verlagen. Voorbeelden zijn gezamenlijke inrichting van het tweede jaar, afstemming in de PO-leerlijn, samenwerking bij toetsing en kwaliteitszorg, en regelmatig overleg tussen kwaliteitscoördinatoren en de onderwijsmanager. De aanstelling van één onderwijsmanager voor drie financiële opleidingen ondersteunt deze synergie en borgt duurzaam kwaliteitsbeleid. De uitdaging rond werkdruk blijft actueel, maar door kennisdeling, uitwisseling van docenten en integratie van toetskwaliteit en professionalisering ontstaat meer ruimte voor verdieping en vernieuwing.
--	---

Voor het huidige auditpanel is duidelijk dat de opleidingen adequaat aan de slag zijn gegaan met bovengenoemde aanbevelingen. In de standaarden zal nader worden toegelicht wat de opleidingen met de aanbevelingen hebben gedaan en wat het panel daarvan vindt.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van zowel de bachelor als de Ad Accountancy zijn gebaseerd op het beroeps- en opleidingsprofiel dat is opgesteld door het AC-Scholenoverleg. Dit beroeps- en opleidingsprofiel is gebaseerd op de Wet op het accountantsberoep, de eindtermen van de Commissie Eindtermen Accountancy (CEA), de hbo-kernkwalificaties en de beroepsprofielen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants. Ook verhouden de beoogde leerresultaten zich tot de Dublindescriptor en de NLQF niveaus 5 (Ad) en 6 (bachelor).

In het beroeps- en opleidingsprofiel is geen harde knip gemaakt tussen de Ad en de bacheloropleiding omdat beide opleidingen onderdeel zijn van een doorlopende leerlijn in dit profiel die loopt van de Ad Accountancy tot aan de post-hbo-opleiding tot accountant-administratieconsulent en de universitaire (post)masteropleiding tot registeraccountant. Na de bachelor maakt de student de keuze of hij door wil studeren via het post-bachelor traject tot AA of via het (post-)mastertraject tot RA. Beide opleidingen sluiten inhoudelijk en didactisch gezien op elkaar aan met overlappende competenties en vakgebieden. De Ad richt zich op studenten die willen werken in uitvoerende functies in het Midden- en Klein Bedrijf (MKB) en de bachelor bereidt studenten voor op meer verantwoordelijke en adviserende rollen.

Het auditpanel zag in de bekeken documentatie van beide opleidingen dat er een duidelijke koppeling is tussen de kwalificaties, leerdoelen, onderwijseenheden, toetsing en studiepunten.

Bachelor

In het beroeps- en opleidingsprofiel voor de bacheloropleidingen staan vier beroepstaken centraal en vier gedragskenmerken. Deze heeft de opleiding overgenomen. De taken en kenmerken zijn:

Beroepstaken	Administratieve dienstverlening.	De student ondersteunt cliënten bij het efficiënt inrichten van financiële informatiesystemen, levert rapportages en managementinformatie, en geeft passend advies.
	Fiscale dienstverlening.	De student begeleidt cliënten bij het inplanen en voldoen van belastingverplichtingen en geeft passend advies.
	Controle (assurance).	De student voert onder begeleiding het volledige controleproces uit om zekerheid te bieden over financiële informatie en geeft relevant advies.

	(Bedrijfseconomische) advisering.	De student adviseert op basis van vakinhoudelijke kennis en vaardigheden, doorloopt het volledige adviesproces van probleemanalyse tot implementatie waarbij groeifasen van een onderneming en de rol van de adviseur centraal staan.
Gedragsskenmerken	Professionele houding	De student handelt volgens wet- en regelgeving, neemt ethische beslissingen en kent zijn maatschappelijke rol en grenzen.
	Lerend en reflecterend	De student toont een ontwikkelingsgerichte, zelfkritische en reflectieve houding en legt verantwoording af over zijn eigen functioneren.
	Onderzoekend en ondernemend	De student onderzoekt proactief en kritisch, signaleert veranderingen, voert verantwoord onderzoek uit en toont analytisch en logisch denkvermogen.
	Communicatief	De student communiceert duidelijk en overtuigend, onderhoudt relaties en werkt effectief samen binnen teams.

Ad

De Ad gebruikt de beroepstaken en gedragsskenmerken uit het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel als basis en heeft deze, in samenspraak met het werkveld, vertaald naar Ad-niveau. Hierbij heeft de opleiding ook gekeken naar het landelijk domeinprofiel Finance, waarin competenties op het Ad-niveau zijn beschreven.

Beroepstaken en gedragsskenmerken niveau 6	Competenties niveau 5
Administratieve dienstverlening	Het verzorgen van financiële administraties en van managementinformatie
Samenstellen van jaarrekeningen	Opstellen van de jaarrekening
Verzorgen van fiscale aangiften	Verzorgen van fiscale aangiften
Professionele houding	Samenwerken en methodisch handelen
Lerend en reflecterend	Lerend vermogen
Onderzoekend en ondernemend	Probleemoplossend vermogen
Communicatief	Communiceren

Het verschil tussen de Ad en de bachelor zit met name in de mate van complexiteit en zelfstandigheid die horen bij de uit te voeren opdrachten.

Eenheden van Leeruitkomsten

Beide deeltijdopleidingen (de bachelor en de Ad) hebben de competenties uitgewerkt in Eenheden van Leeruitkomsten (EvL's).

De deeltijdopleiding van de bachelor bestaat uit acht EvL's, de eerste twee zijn de propedeutische fase en de andere EvL's behoren tot de postpropedeutische fase. In deze fase kan de student zelf de volgorde van de EvL's bepalen. EvL 8 wordt bijna altijd als laatst uitgevoerd en is te vergelijken met semester 7 en 8 van de voltijdopleiding, het afstuderen. De afstudeercriteria van EvL 8 (deeltijd) en semester 8 (voltijd) zijn hetzelfde.

De Ad bestaat uit vier EvL's. De eerste drie zijn gelijk aan die van de bacheloropleiding, EvL 4 is gericht op het afstuderen. Ondanks dat de eerste drie leeruitkomsten ongeveer gelijk zijn aan de bachelor, is de Ad een eigenstandige opleiding. Ad studenten worden opgeleid om te werken op administratiekantoren als (junior) assistent-accountant. De werkzaamheden liggen

vooral op het gebied van administratieve en fiscale dienstverlening, die de student onder begeleiding van een gevorderde collega uitvoert. Daarentegen leidt de bacheloropleiding studenten op tot een zelfstandige beginnend beroepsbeoefenaar op het gebied van accountancy.

EvL's bacheloropleiding deeltijd	EvL's associate degree deeltijd
Opstellen ondernemingsplan t.b.v. startende of reeds bestaande organisatie	Opstellen ondernemingsplan t.b.v. startende of reeds bestaande organisatie
Interne analyse van een organisatie	Interne analyse van een organisatie
Opstellen jaarrekening, controle en advies	Van administratie naar jaarrekening
Opstellen Risk Control Framework	Fiscale en juridische aspecten van ondernemers
Bedrijfswaardering en -overname	
Accountantscontrole & IT	
Complexe jaarrekening	
Overall Accountancy Toets & Inbreng in besloten vennootschap	

Studenten kunnen niet naadloos overstappen van de Ad naar de bachelor, zij volgen gedurende een half jaar extra vakken ter voorbereiding op de bachelor.

CEA-eindtermen

In een overzichtelijk KLOTS³-schema verantwoordt de bacheloropleiding welke CEA-eindtermen in welke onderwijseenheden aan bod dienen te komen. Ook is in het schema zichtbaar hoeveel EC's de opleiding binnen welke onderwijseenheid wil besteden aan de diverse CEA-eindtermen. In totaal beslaan de CEA-eindtermen 140 van de 240 EC. Het auditpanel constateert dat de beoogde leerresultaten aansluiten bij de CEA-eindtermen.

Eigen profilering en inkleuring

De accountancy opleidingen hebben een duidelijk eigen profiel zag het auditpanel. Het onderwijs van beide opleidingen is praktijkgericht en vindt plaats in nauwe samenwerking met het werkveld. Bij veel opdrachten van de studenten is het werkveld betrokken. Daarnaast lopen voltijdstudenten in het nieuwe curriculum vier keer tien weken stage.

Ook richten de opleidingen zich meer op het MKB dan op de 'Big Four'⁴. Een aanzienlijk deel van de afgestudeerden komt in het MKB terecht na de opleiding.

Voltijdstudenten starten in een gezamenlijke propedeuse met Finance & Control (FC) en Finance, Tax and Advice (FTA). Hierdoor oriënteren zij zich breed binnen het financiële domein en deze opzet helpt studenten om een weloverwogen keuze te maken voor één van de drie opleidingen. Ook in het tweede jaar blijft er veel samenwerking met de andere twee financiële opleidingen. Dit vanuit het uitgangspunt dat accountants en fiscalisten vaak samen opereren in het werkveld.

Visie op onderzoek

De opleidingen willen studenten een kritische, onderzoekende houding passend bij het niveau van de opleiding laten ontwikkelen. Dit komt in de bachelor met name aan bod in het gedragsmerk *Onderzoekend en ondernemend* waarin de student leert een proactieve houding aan te nemen en te onderzoeken vanuit een nieuwsgierige en kritische houding. Er wordt beoogd dat de student tijdig veranderingen in het vakgebied signaleert, zelfstandig een methodologisch verantwoord onderzoek uitvoert binnen de context van de beroepstaak en hierbij laat zien dat hij beschikt over analytische vaardigheden en dat hij logisch kan redeneren.

³ KLOTS staat voor kwalificaties, leerdoelen, onderwijseenheden, toetsing, studiepunten

⁴ De vier grootste wereldwijde bureaus, te weten: Deloitte, PwC, EY, en KPMG.

Bij de Ad ligt de nadruk op een onderzoekende houding, de Ad student wordt niet opgeleid tot onderzoeker maar zet zijn onderzoekende houding in om zichzelf en zijn werkomgeving (verder) te ontwikkelen. Volgens het panel is deze visie passend bij niveau 5.

Afstemming met vakgenoten en werkveld

De opleidingen organiseren werkveldsessies waarin zij met voornamelijk regionale kantoren om de tafel zitten. Zij bespreken hierin actuele ontwikkelingen en het werkveld denkt mee over het onderwijs. De opleidingen willen deze contacten formaliseren door het herinvoeren van de beroepenveldcommissie. Deze commissie kan gezamenlijk adviseren aan de drie financiële FEC-opleidingen (Accountancy, Finance & Control, Finance, Tax & Advice). Het auditpanel zag dat de opleidingen nauw in contact staan met het werkveld en goed weten wat er speelt maar vindt het formaliseren van deze contacten een goed initiatief.

Ook hebben de opleidingen veel contact met andere accountancy opleidingen in het land, onder andere via het AC scholenoverleg. Hierin delen opleidingen hun curricula en wisselen zij informatie uit.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel constateert dat de beoogde leerresultaten passend zijn bij (het niveau van) de opleidingen. Ook zijn de CEA eindtermen hierin geborgd. De aanpassingen die gedaan zijn om de beroepstaken en gedragskenmerken aan te passen naar de Ad vindt het panel passend. Beide deeltijdopleidingen werken met Eenheden van Leeruitkomsten (EvL's). De bachelor heeft acht EvL's, waarbij studenten in de postpropedeutische fase zelf de volgorde bepalen en het totaal van de EvL's 3 t/m 8 vormen het eindniveau. De associate degree (Ad) bestaat uit vier EvL's, waarvan de eerste drie vergelijkbaar zijn met de bachelor, maar EvL 4 gericht is op het afstuderen. Het panel constateert dat beide deeltijdopleidingen, ondanks de vergelijkbare EvL's, helder hebben waar zij voor opleiden; voor een functie als (junior) assistent-accountant (Ad) of een zelfstandige beginnend beroepsbeoefenaar op het gebied van accountancy in het MKB.

Onderzoekend vermogen is goed vertegenwoordigd in de beoogde leerresultaten en volgens het panel passend bij niveau 5 (Ad) en niveau 6 (bachelor).

Het panel merkte op dat de opleidingen veel contact hebben met het werkveld en ook het werkveld voelt zich betrokken bij de opleiding. De ambitie om de werkveldcontacten te formaliseren in een werkveldcommissie moedigt het panel aan.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel voor standaard 1 tot het oordeel 'voldoet' voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren.

Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

I. Programma

Opbouw en inhoud

Beide varianten van de bacheloropleiding bestaan uit acht semesters waarin studenten 240 studiepunten (EC) dienen te behalen. De Ad bestaat uit vier semesters met een totaal van 120 studiepunten. De CEA-eindtermen vormen de inhoudelijke kennisbasis van alle opleidingsvarianten. Deze worden in de bacheloropleiding getoetst middels een landelijk examen, de Over-All-Toets (OAT). Voor Ad studenten is er geen OAT.

Voltijd bachelor

Studenten starten in een gezamenlijk propedeuse jaar met de opleidingen Finance & Control (F&C) en Finance, Tax and Advice (FTA). Hier leren zij óf ze 'financial' zijn en zo ja, welke 'financial' ze dan zijn. Vervolgens stromen studenten uit naar één van de drie opleidingen. In jaar 2 staat de samenstellend accountant, met bijbehorende beroepstaken, centraal en in jaar 3 de controlerend accountant. Ook maken studenten in jaar 3 de OAT. In het nieuwe jaar 4, dat de opleiding momenteel ontwikkelt, volgen studenten een minor en studeren ze af. In het huidige jaar 4 staat in semester 7 de OAT centraal en in semester 8 het afstuderen.

Studenten lopen in jaar 2 en 3 stage, 20 weken per studiejaar. In jaar 2 in de samenstel praktijk en in jaar 3 in de controle praktijk. In jaar 4 kiezen studenten zelf één van deze twee richtingen om in af te studeren. Studenten zijn erg tevreden over de focus op de samenstel en controle praktijk in jaar 2 en 3. Het geeft hen de mogelijkheid om beide praktijken te ervaren en te ontdekken welke richting zij het liefst op willen gaan.

De opleiding legt een duidelijke verbinding tussen theorie en praktijk. Studenten maken vanaf het eerste jaar kennis met de beroepspraktijk door middel van stages en het uitvoeren van opdrachten in authentieke omgevingen.

Ook is er in iedere periode aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van de student in de PO-leerlijn. Studenten krijgen hier onder andere inzicht in hun persoonlijke profiel en ontwikkelkansen. Alle studenten worden in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling begeleid door een PO-coach. Vanaf jaar 2 tot het einde van de opleiding is dit dezelfde persoon.

Uit de gesprekken met het opleidingsmanagement komt naar voren dat er wordt toegewerkt naar het werken met eenheden van leernutkomsten (EvL's) van 15 of 30 EC. Hierop is met de huidige herontwikkeling al geanticipeerd door het koppelen van stageperiodes aan onderwijsperiodes.

Hieronder volgt een overzicht van het voltijdcurriculum.

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Jaar 1	Ben ik een 'Financial'?		Welke 'Financial' ben ik?	
Gezamenlijke financiële propedeuse	Profilering AC / F&C / FTA PO: skills & brede oriëntatie		Opleiding-specifiek: focus op vervolgopleiding en meer werkveldontdekking PO: skills & verdiepende oriëntatie	
Jaar 2	Administratieve dienstverlening		Risicogericht samenstellen	
De samenstellpraktijk/ De MKB-accountant	10 weken onderwijs bij Fontys	2 dagen Fontys + 3 dagen stage in samenstellpraktijk met focus op administratieve dienstverlening	10 weken onderwijs bij Fontys	2 dagen Fontys + 3 dagen stage in samenstellpraktijk met focus op samenstellen jaarrekeningen
Jaar 3	De interimcontrole		De eindejaarscontrole	
De controlepraktijk/ de controle-rend accountant	2 dagen Fontys + 3 dagen stage in controlepraktijk met focus op interimcontrole	10 weken onderwijs bij Fontys	2 dagen Fontys + 3 dagen stage in controlepraktijk met focus op eindejaarscontrole	Vorbereiding op OAT + actualiteiten
Jaar 4	Vrije ruimte/ minor		Afstuderen met uitstroomprofiel RA of AA	
De adviseur				

Deeltijd bachelor

Binnen de deeltijdopleiding staan acht Eenheden van Leeruitkomsten (EvL) centraal. Studenten starten met EvL 1 en 2 en kunnen vervolgens in de postpropedeutische fase de andere leeruitkomsten (die op eindniveau worden afgetoetst) in willekeurige volgorde doorlopen. Al kiezen studenten in bijna alle gevallen de standaard route en sluiten zij de opleiding af met EvL 8, waarin de OverAll-Toets (OAT) centraal staat. Aan één EvL zijn meerdere leeruitkomsten gekoppeld. De studenten moeten een eigen werkplek hebben waar zij opdrachten uitvoeren die aantonen dat zij leeruitkomsten hebben behaald.

Als een student een opdracht niet op de werkplek kan uitvoeren, dan kan hij een opdracht van de voltijdopleiding krijgen om te maken.

Om een EvL aan te tonen stellen studenten een portfolio samen en maken zij een reflectieverlag. Daarna volgt een criteriumgericht interview (cgi). Tussentijds krijgen studenten feedback op het gemaakte werk.

De student krijgt aan het begin van de opleiding een studentcoach toegewezen die de student begeleidt en adviseert gedurende de opleiding. Zo kijkt de studentcoach mee met de volgorde waarop de EvL's worden doorlopen en hoe de leeruitkomsten het best kunnen worden aangetoond.

Deeltijd Ad

De Ad-opleiding bestaat uit vier EvL's. Iedere EvL heeft, net als bij de bachelor, een omvang van 30 EC. Studenten ontwikkelen beroepsproducten om aan te tonen dat zij de leeruitkomsten binnen een EvL beheersen. Aan één EvL zijn meerdere leeruitkomsten gekoppeld. De studenten moeten een eigen werkplek hebben waar zij opdrachten uitvoeren die aantonen dat zij leeruitkomsten hebben behaald.

Als een student een opdracht niet op de werkplek kan uitvoeren, dan kan hij een opdracht van de voltijdopleiding krijgen om te maken.

Om een EvL aan te tonen stellen studenten een portfolio op en maken een reflectieverslag. Daarna volgt een criteriumgericht interview (cgi). Tussentijds krijgen studenten feedback op het gemaakte werk.

De student krijgt aan het begin van de opleiding een studentcoach toegewezen die de student begeleidt en adviseert gedurende de opleiding. Zo kijkt de studentcoach mee hoe de leeruitkomsten het best kunnen worden aangetoond.

Studenttevredenheid

Voltijdstudenten van jaar 1 tot en met jaar 3 hebben te maken met een nieuw curriculum. De studenten die ten tijde van de audit (november 2025) in jaar 3 zaten, waren in alle drie de jaren de eerste lichting die het nieuwe onderwijsprogramma aangeboden kreeg. Deze studenten gaven aan dat zij merken dat iedereen nog wat zoekende is en er nog een hoop onduidelijk is (zoals wat er op een stage precies van je wordt verwacht). Wel geven zij aan dat er goed naar hen geluisterd wordt en studenten die een jaar later zijn gestart merken dat er al veel verduidelijkt is.

Studenten van beide opleidingen geven aan dat zij de studiebelasting als hoog ervaren. Dit komt met name door de vele deadlines die samenvallen, het grote aantal opdrachten dat naast de stage moet worden uitgevoerd (voltijd) en de onduidelijkheid rondom de portfolio's waarvoor zij zelf veel uit moeten zoeken (deeltijd).

Studenten van de voltijdopleiding ervaren onduidelijkheid over de groepsopdrachten, zij weten aan het begin van een project niet altijd wat er van hen verwacht wordt. Communicatie hierover is gebrekkig of laat. Dit vinden ook de deeltijdstudenten.

Wel zijn voltijdstudenten erg tevreden over de aansluiting op de beroepspraktijk. De stages en opdrachten in de beroepspraktijk zorgen ervoor dat studenten een goed beeld krijgen van hun toekomstige beroep.

Onderzoekend vermogen

Onderzoekend vermogen komt in beide opleidingen en in beide varianten in iedere opdracht terug. De opleidingen helpen studenten een onderzoekende houding te ontwikkelen. Na iedere opdracht reflecteert de student hierop. Ook in de stageopdrachten komt onderzoekend vermogen terug.

Het werkveld merkt op dat voltijdstudenten die het nieuwe curriculum volgen en stage lopen méér en kritischere vragen stellen dan studenten die het oude curriculum volgden. En studenten die tijdens de audit in jaar 3 zaten, gaven aan zich goed toegerust te voelen om te starten aan het afstudeeronderzoek van jaar 4.

Met betrekking tot het nieuwe afstuderen ligt er een voorstel om voor de start acht lessen onderzoekend vermogen aan te bieden. Het panel vindt dit een goed idee, zeker gezien het niveau van het onderzoekend vermogen in de huidige eindwerken. Het panel beveelt de voltijdopleiding dan ook aan dit verder uit te werken.

De bacheloropleiding heeft de ambitie om de samenwerking met het lectoraat Circulaire Economie vorm te geven. Eerder sloten de thema's van de lectoraten niet goed aan op die van de opleiding. Met de komst van een nieuwe lector voert de opleiding weer gesprekken over mogelijke samenwerking met het lectoraat.

Internationalisering

Binnen de opleidingen richt internationalisering zich vooral op het bewust worden van culturele verschillen, bekend zijn met de kenmerken van een internationale dynamiek en kunnen communiceren met mensen uit andere landen of culturen.

Tijdens de vorige visitatie was een aanbeveling om de internationale oriëntatie in de Brainport-regio te versterken. De opleidingen geven aan deze aanbeveling ter harte te hebben genomen maar ook bewust een andere keuze te hebben gemaakt. De opleidingen leiden op voor studenten die in mkb-kantoren in de regio aan de slag gaan. Zij hebben minder behoefte aan internationalisering. Studenten hebben in het nieuwe curriculum de mogelijkheid om een minor te volgen in het buitenland maar hier is nog geen gebruik van gemaakt. Het werkveld waar het auditpanel mee sprak was het eens met de keuze van de opleidingen en gaf aan dat eventuele achterstanden op het gebied van internationalisering gemakkelijk bijgeleerd kunnen worden tijdens stages.

Het auditpanel complimenteert de opleiding voor het maken van een onderbouwde keuze met betrekking tot internationalisering maar vindt wel dat er meer aandacht voor internationalisering mag zijn in de curricula, passend bij de internationale omgeving waar de opleiding zich bevindt. Ze raadt de opleiding dan ook aan om hier het gesprek over te blijven voeren, met elkaar en met het werkveld.

Instroom / doorstroom

Beide deeltijdopleidingen hebben dezelfde opzet en in de eerste twee jaar van de bachelor worden dezelfde onderwerpen als in de Ad behandeld, passend bij het niveau van de opleiding (5 of 6). Studenten die na de Ad door willen stromen naar de bachelor dienen eerst een programma van een half jaar te volgen na afronden van de Ad om de overstap naar de bachelor te kunnen maken. Desgevraagd geeft de opleiding aan dat in de praktijk studenten eerder na jaar 1 de overstap naar de bachelor maken in plaats van na jaar 2.

Studenten met een VWO diploma kunnen de voltijdopleiding in drie jaar volgen. Zij starten in jaar 2 en volgen dat jaar ook twee vakken uit jaar 1. Studenten dienen op de middelbare school het profiel E&M, N&G of N&T te hebben gekozen.

De bacheloropleiding werkt samen met Nyenrode voor het Post-bachelorprogramma Controlling, een éénjarig traject waarbij een student zich kan specialiseren in financial en business controlling met de mogelijkheid om daarna verder te studeren aan een premaster Controlling, of het Post bachelor Schakeltraject Accountancy. Ook is er de eigen postbacheloropleiding MKB Accountant, bestaande uit een theorie- en praktijkdeel. Afgestudeerden van deze opleiding mogen zich inschrijven als AA.

II. Docenten

Het auditpanel constateert dat de opleidingen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel. Van het docententeam beschikt 75% over een masterdiploma en staat 60% ingeschreven als accountant (RA of AA). Één docent is SKE gekwalificeerd en 75% is BKO en BKE gekwalificeerd. Het streven is om alle docenten de BKO- en BKE-kwalificering te laten behalen. De vier deeltijd docenten hebben een assessorentraining gevolgd.

Docenten hebben voldoende mogelijkheden om te professionaliseren. Binnen Fontys is er aanbod van cursussen en scholingstrajecten maar docenten krijgen ook de ruimte om buiten Fontys cursussen te doen. Ook organiseren de opleidingen studiedagen waarop onderwerpen als AI worden geagendeerd.

Binnen het management van de opleiding zijn een aantal wisselingen geweest waardoor aansturing van het team niet optimaal was. Het team wist niet altijd welke kant ze op moesten en noodzakelijke keuzes werden niet altijd gemaakt. Dit zorgde voor een hogere werkdruk. Per 1 november 2025 is er een nieuwe onderwijsmanager gestart. Het auditpanel en de docenten hebben er vertrouwen in dat dit gaat helpen in het maken van keuzes en de werkdruk bij het personeel zal verlichten.

Docenten gaven in gesprek met het auditpanel aan dat zij in de periode van de management-wisselingen als team bij elkaar zijn gebleven en zaken samen hebben opgelost. Voltijdstudenten waar het panel mee sprak gaven aan tevreden te zijn over de bereikbaarheid en reactietijd van docenten. Deeltijdstudenten van beide opleidingen waren hier minder tevreden over en gaven aan vaak lang te moeten wachten op antwoord op een vraag. Alle studenten gaven aan dat wanneer zij docenten op school spreken, zij snel antwoord krijgen. Deeltijdstudenten hebben minder contacturen waardoor vragen vaak digitaal worden gesteld.

III. Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleidingen maken gebruik van verschillende platforms en applicaties zoals:

- Canvas, waar studenten onder andere lesmateriaal vinden en kunnen communiceren met de docent;
- Portal, waar informatie over toetsen te vinden is en studenten zich kunnen inschrijven voor toetsen;
- Gradework, waar studenten hun producten inleveren, feedback ontvangen en kunnen reflecteren op hun ontwikkeling;
- TestVision, waar onder andere kennis- en inzichttoetsen worden afgenomen.

Voltijdstudenten geven aan tevreden te zijn met de voorzieningen. Al zouden zij graag zien dat PowerPoints die in de lessen gebruikt worden, op een overzichtelijke manier op de portal worden geplaatst. In die PowerPoints staat welke stof er in de tentamens aan bod komt en nu is het vaak zoeken waar de juiste informatie staat.

Weging en Oordeel voldoet

Het voltijd bachelorprogramma start met een gezamenlijke propedeuse met de opleidingen F&C en FTA, gevolgd door jaar 2 en 3 waarin respectievelijk de samenstellend en controlerend accountant centraal staan, inclusief stages van 20 weken per jaar. Jaar 4 bevat een minor en het afstuderen. Het programma koppelt theorie en praktijk vanaf het eerste jaar en biedt persoonlijke begeleiding via een vaste PO-coach. Studenten waarderen vooral de praktijkgerichte opbouw en de mogelijkheid om beide richtingen te ervaren.

De deeltijd-bachelor bestaat uit acht Eenheden van Leeruitkomsten (EvL's): studenten starten met EvL 1 en 2 en doorlopen daarna de overige EvL's in flexibele volgorde, meestal eindigend met EvL 8 waarin de OverAll-Toets centraal staat. De Ad-opleiding omvat vier EvL's van elk 30 EC, waarvan de eerste drie vergelijkbaar zijn met de bachelor, en de vierde gericht is op afstuderen. Studenten van beide opleidingen ronden EvL's af met een portfolio, reflectieverslag en criteriumgerichte interview, en vereisen een relevante werkplek. Studenten krijgen begeleiding van een studentcoach. Het belangrijkste verschil tussen beide opleidingen is dat de bachelor opleidt tot zelfstandig beginnend beroepsbeoefenaar, terwijl de Ad zich richt op ondersteunende functies in administratieve en fiscale dienstverlening.

Studenten ervaren soms onduidelijkheid in het nieuwe curriculum, bijvoorbeeld over verwachtingen bij stages en groepsopdrachten, al zien de nieuwe studenten daar wel verbetering in. Studenten vinden de studiebelasting hoog door veel deadlines en opdrachten. Tegelijkertijd waarderen zij de goede aansluiting op de beroepspraktijk en de mogelijkheid om via stages en opdrachten een duidelijk beeld van hun toekomstige beroep te krijgen.

Onderzoekend vermogen komt bij beide opleidingen in iedere opdracht terug. Kijkend naar het niveau van het onderzoekend vermogen in de eindwerken (zie standaard 4) beveelt het panel de voltijd bacheloropleiding aan om voor de start van het afstuderen lessen in onderzoekend vermogen te geven.

Ondanks een aanbeveling uit de vorige accreditatie kiezen de opleidingen er bewust voor om de internationale oriëntatie niet te versterken. De focus binnen de opleidingen ligt bij de kleinere kantoren in de regio. Het auditpanel vindt de gemaakte keuzes van de opleidingen met betrekking tot internationalisering goed doordacht maar raadt de opleidingen wel aan om hier het gesprek over te blijven voeren, met elkaar en met het werkveld.

Doorstroom van de Ad naar de bachelor is mogelijk. Studenten doorlopen dan een programma van een half jaar voor ze starten met de bachelor. Vanuit de bachelor zijn er verschillende mogelijkheden om verder te studeren. Hiervoor heeft de bacheloropleiding onder andere een samenwerking met Nyenrode.

De opleidingen hebben voldoende gekwalificeerde docenten, waarvan het merendeel een masterdiploma en BKO/BKE-certificering heeft, en zij krijgen ruime mogelijkheden tot professionalisering via cursussen en studiedagen. Het auditpanel waardeert hun deskundigheid en inzet, studenten zijn tevreden over persoonlijk contact, al ervaren vooral deeltijdstudenten soms vertraging bij digitale vragen.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel voor standaard 2 tot het oordeel 'voldoet' voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student. De examencommissie oefent haar wettelijke taken en bevoegdheden uit.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het systeem van toetsen en beoordelen van de accountancy opleidingen is gebaseerd op het Toetsbeleidskader van het instituut Fontys Economie en Communicatie. Dit document biedt kaders en randvoorwaarden voor opleidingen om invulling te geven aan hun eigen toetsbeleid. Van daaruit is een Toetsbeleidsplan voor de opleidingen uitgewerkt. Het toetsweb staat daarin centraal als kwaliteitszorginstrument voor toetsing en beoordeling. In dit web is te zien hoe de visie op het onderwijs zich verhoudt tot het toetsbeleid, het toetsprogramma, de toetsorganisatie, de toetsbekwaamheid en toetstaken. Het toetsweb staat centraal in de overleggen die de examencommissie heeft met de opleidingen.

De opleidingen hebben een toetscoördinator aangesteld die zitting heeft in de curriculumcommissie. De toetscoördinator maakt per semester een rapportage over hoe de toetsing die periode is verlopen. Examinatoren zijn verantwoordelijk op het niveau van een individuele toets inclusief de bijbehorende evaluatie van de toets(resultaten) en voor het toepassen van het vierogenprincipe bij de toetsconstructie en beoordeling. De onderwijsmanager rapporteert naar de examencommissie over uitgevoerde analyses en eventuele bijsturing.

De opleidingen hanteren de volgende uitgangspunten in hun toetsbeleidsplan:

- Toetsen worden ontwikkeld in samenhang met doelen en leeractiviteiten (constructive alignment-principe).
- De functie van toetsing is zowel formatief als summatief waarbij de feedbackcyclus de kern is van het ontwikkelproces van de student.
- Er worden diverse toetsvormen gehanteerd, die passen bij het leerdoel en de werkvorm.
- Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun leerproces.
- Er is sprake van integratie van kennisonderdelen en koppeling aan de praktijk waarbij gestreefd wordt naar zoveel mogelijk authentieke leersituaties.
- Het toetsprogramma is een samenhangend geheel, op basis waarvan de vereiste eindkwalificaties kunnen worden aangetoond.

Feedback

Voor beide opleidingen en alle varianten geldt dat studenten veel formatieve feedback krijgen. Dit helpt studenten inzicht te krijgen in hun ontwikkeling en stimuleert het leerproces. Ook geeft het docenten de kans om onderwijs bij te sturen waar nodig. Studenten halen ook feedback op bij medestudenten en professionals in het werkveld.

Voor docenten betekent het geven van formatieve feedback dat hun rol verandert van klassieke inhoudsdeskundige naar individuele coach, met veel aandacht voor persoonlijke vaardigheden. De opleidingen voorzien docenten van passende professionalisering op dit vlak, onder andere op het gebied van feedbackgeletterdheid.

Voltijd bachelor

De opleiding beschikt over een toetsprogramma waarin per jaar staat wat er getoetst wordt, wat de toetsvormen zijn en welke leerdoelen behaald moeten worden. Het toetsprogramma bevat een mix van toetsen zoals kennistoetsen, groepsopdrachten en praktijkcasussen.

In de generieke vakken wordt met name kennis, inzicht en toepassing getoetst. In de projecten (veelal uitgevoerd in authentieke leeromgevingen) wordt de integrale toepassing van vaardigheden middels beroepsproducten getoetst. De PO-leerlijn, die iedere periode terugkomt, wordt steeds afgesloten met een portfolio.

Deeltijd bachelor

De deeltijdopleiding werkt met Eenheden van Leeruitkomsten (EvL's). Iedere EvL wordt afgesloten met een portfolio waarin studenten middels beroepsproducten aantonen dat zij leeruitkomsten hebben behaald. Vervolgens volgt er een criteriumgericht interview waarin het portfolio wordt besproken.

Formatieve feedback van peers en professionals is een belangrijke component binnen toetsing omdat het de student helpt om zijn leeruitkomst aan te tonen.

Deeltijd Ad

De Ad-opleiding werkt met Eenheden van Leeruitkomsten (EvL's). Iedere EvL wordt afgesloten met een portfolio waarin studenten middels beroepsproducten aantonen dat zij leeruitkomsten hebben behaald. Vervolgens volgt er een criteriumgericht interview waarin het portfolio wordt besproken.

Formatieve feedback van peers en professionals is een belangrijke component binnen toetsing omdat het de student helpt om zijn leeruitkomst aan te tonen.

Kwaliteit van toetsing en beoordelingen

Het auditpanel constateert dat de opleidingen ervoor zorgen dat toetsing valide, betrouwbaar en transparant is. Dat doen zij onder andere door:

- Validiteit: toetsing sluit aan bij de leeruitkomsten en leerdoelen. Dat ziet het panel onder andere terug in de KLOTS-schema's die zijn opgesteld voor alle opleidingen en varianten. Toetsing vindt zoveel mogelijk plaats in het werkveld, wat zorgt voor aansluiting op de beroepspraktijk. Beoordelingscriteria worden binnen een groep docenten ontwikkeld en geëvalueerd. De voltijdopleiding werkt voornamelijk met analytische rubrics en de deeltijdopleidingen meer met holistische. Dit vindt het panel passend bij het type opdracht dat de studenten krijgen.
- Betrouwbaarheid: De betrouwbaarheid van de toetsing wordt gewaarborgd door het gebruik van rubrics en toetsmatrijzen die zijn ontwikkeld in samenwerking met de toetscoördinator en de examencommissie. Daarnaast vindt er structurele kalibratie plaats, zowel op vaste momenten als informeel via korte communicatielijnen tussen docenten. Assessments, presentaties en CGI's worden beoordeeld volgens het vierogenprincipe met twee onafhankelijke assessoren. Bij deeltijdopleidingen is één assessor altijd iemand die niet betrokken was bij het leerproces, wat extra objectiviteit garandeert.
- Transparantie: de opleidingen communiceren vooraf helder richting studenten wat er van hen verwacht wordt om een module succesvol af te ronden. Ook kunnen studenten hun gemaakte werk en beoordelingen inzien tijdens inzagemomenten en via Gradework op elk gewenst moment. Deze openheid zorgt ervoor dat het toetsproces helder en inzichtelijk is.

Daarnaast zorgen de opleidingen ervoor dat alle betrokkenen bij het ontwikkelen en afnemen van toetsen toetsbekwaam zijn. Examinatoren worden zorgvuldig geselecteerd op basis van vooraf vastgestelde criteria, die periodiek worden herzien. Het docententeam volgt permanente educatie rondom toetsen en beoordelen en specifieke trainingen, zoals BKE- en SKE-certificering en CITO-trainingen. Een groot deel van het team is inmiddels gecertificeerd. Nieuwe docenten worden begeleid door ervaren examinatoren om hun toetsvaardigheden verder te ontwikkelen.

Authenticiteit

Studenten werken deels aan groepsopdrachten en dienen aan te tonen dat zij hierin een eigen aandeel hebben gehad. Er zit in groepsopdrachten daarom ook altijd een individuele component en vaak vindt er ook een afsluitend mondeling plaats.

Authenticiteit is door de komst van AI nog belangrijker geworden. De opleidingen werken daarom veel met presentaties en assessments en voor de deeltijdopleidingen geldt dat Eenheden van Leeruitkomsten worden afgesloten met een criterium gericht interview waarin studenten aantonen dat zij zelf eigenaar zijn van het ingeleverde werk.

Examencommissie

Fontys Economie en Communicatie (FEC) heeft één examencommissie die bestaat uit twee uitvoerende kamers. De opleidingen Accountancy vallen onder de kamer die verbonden is aan het cluster Financieel & Bedrijfskundig.

De examencommissie speelt een actieve rol in het adviseren van de opleiding. Dit gebeurt zowel bij het opstellen van het onderwijs- en examenreglement als bij de voortdurende ontwikkeling van het curriculum. Er is structureel overleg tussen de examencommissie en de opleiding: eens per zes weken vindt een gesprek plaats met de onderwijsmanager, waarbij het toetsweb centraal staat. Hiervoor wordt een digitale tool gebruikt om de vijf onderdelen van het toetsweb te bespreken. Daarnaast onderhoudt de commissie contact met coördinatoren over curriculumwijzigingen en adviseert zij vooral over de betrouwbaarheid en validiteit van toetsen en het waarborgen van de authenticiteit van ingeleverd werk. Daarnaast screent de examencommissie steekproefsgewijs toetsen en voeren zij gericht acties uit na meldingen van studenten. De reviewboard valt rechtstreeks onder de examencommissie en bestaat uit docenten met onderzoeksexpertise. Zij beoordelen steekproefsgewijs eindwerken van verschillende FEC-opleidingen. De voorzitter van de reviewboard is een lector van een FEC-lectoraat. De reviewboard rapporteert aan de examencommissie, die op haar beurt terugkoppelt aan de onderwijsmanagers.

Het auditpanel las in de stukken en zag tijdens de visitatie een examencommissie die goed in stelling is gebracht en goed gefaciliteerd is om aan de voor- en achterkant de kwaliteit van toetsing en beoordeling te borgen.

Afstuderen / realisatie eindniveau

OverAll-Toets (OAT)

De realisatie van de kennisbasis van de opleidingen op eindniveau op het gebied van ICAIS, Audit & Assurance en Financial Accounting wordt geborgd door de Overal-All-Toets (OAT).

Het AC-scholenoverleg is verantwoordelijk voor deze landelijk toets die alle accountancy studenten moeten behalen. Studenten moeten minimaal een 5,5 halen voor deze toets.

In het nieuwe curriculum van de voltijdopleiding vindt deze toets in het derde jaar plaats, hiervoor (en voor huidige vierdejaars) is dat in het afstudeerjaar.

Studenten zijn blij dat zij de toets in jaar 3 kunnen maken, dat geeft hen in jaar 4 de ruimte om zich te focussen op stage en afstuderen.

Voor de deeltijd bachelor valt de OAT in EvL 8, en ook al kunnen studenten zelf de volgorde van modules bepalen ronden studenten over het algemeen EvL 8 als laatst af.

Voltijd bachelor

Het afstuderen van de voltijd opleiding bestaat uit een stage en een scriptie. Studenten lopen gedurende 18 weken stage bij een accountantskantoor. Hier voert de student een praktijkgericht onderzoek (scriptie) uit. Het onderwerp van de scriptie is een praktijkcasus die speelt bij het kantoor of een van zijn klanten. De scriptie wordt afgesloten met een presentatie en verdediging.

De stageplaats moet aan bepaalde eisen voldoen (hbo-niveau, representatieve organisatie, bedrijfsmentor is AA of RA en beschikt over voldoende kennis en ervaring om student te begeleiden) en wordt goedgekeurd door de afstudeercoördinator.

Naast het maken van een scriptie laat de student tijdens de stage zien dat hij de beroepstaken en gedragskenmerken (zie standaard 1) kan toepassen op eindniveau.

Het afstudeerproces begint met een plan van aanpak waarin de casus, onderzoeksvraag en methodiek worden uitgewerkt. De casus moet relevant, actueel en diepgaand zijn. Na goedkeuring door de begeleider en tweede docent werkt de student de casus en theorie uit in een scriptie, die via Gradework wordt ingeleverd en gecontroleerd op plagiaat. Twee weken voor de inleverdeadline levert de student een conceptversie in, die wordt beoordeeld. Bij een 'go' wordt de afstudeerzitting ingepland; bij een 'no go' krijgt de student een kwartaal extra om zijn werk te verbeteren. De beoordeling van zowel de stage als de scriptie gebeurt volgens een rubric, en tijdens de zitting is een externe deskundige aanwezig om de aansluiting met de beroepspraktijk te waarborgen.

Deeltijd bachelor

Bij de deeltijdopleiding vormen EvL 3 tot en met 8 het eindniveau. De eindtermen zijn verdeeld over verschillende taakgebieden, gebaseerd op de beroepstaken. De student rondt elk taakgebied af door een portfolio in te leveren waarin hij bewijst dat de leeruitkomsten zijn behaald. Dit gebeurt volgens vooraf gemaakte afspraken met de studentcoach en wordt vastgelegd in een studieovereenkomst. Het bewijsmateriaal moet voldoen aan de VRAAKKT⁵-criteria en wordt gedurende het proces voorzien van feedback vanuit het werkveld en begeleiders.

De beoordeling bestaat uit het portfolio en een criteriumgericht interview (cgi), waarin de student zijn bewijzen toelicht. Dit interview volgt de WACKER⁶-methodiek om een objectieve en transparante beoordeling te waarborgen. Het eindoordeel is een combinatie van beide onderdelen, zodat het geheel holistisch blijft.

Deeltijd Ad

Het afstuderen van de Ad komt overeen met die van de deeltijd bachelor. Het eindniveau van de Ad bestaat uit het behalen van EvL 1 t/m 4. Studenten leveren dezelfde soort opdrachten in, maar dan gebaseerd op NLQF-niveau 5. EvL 1 en 2 zijn de basis, in EvL 3 en 4 wordt niveau 5 concreet aangetoond. Er zit een stijgende lijn in de Eenheden van Leeruitkomsten

Beoordelingen afstuderen

Het panel heeft in totaal naar 20 afstudeerdossiers en de bijbehorende beoordelingen gekeken. Van beide opleidingen en alle varianten vond het panel meerdere beoordelingen onvoldoende navolgbaar. In veel gevallen was het panel het eens met het gegeven cijfer (zie verder standaard 4) maar hoe de beoordelaars tot deze cijfers kwamen is het panel niet duidelijk. Dit komt met name omdat de Criterium Gerichte Interviews niet goed worden vastgelegd. Studenten kunnen hun werk mondeling toelichten en zo kan het cijfer worden bijgesteld. Wat er in die gesprekken wordt verteld en de afweging om het cijfer aan te passen zijn niet terug te zien.

Daarnaast zijn de rubrics die voor alle opleidingen en varianten worden gebruikt te abstract. Dit is iets wat (vooral deeltijd)studenten hebben aangegeven en ook het panel constateert. Door de speelruimte die in de rubrics zit, heeft het panel gezien dat een werk van onvoldoende niveau toch met een voldoende wordt beoordeeld. Het panel beveelt de opleiding dan ook aan te zorgen voor meer navolgbare beoordelingen van de eindwerken door CGI's vast te leggen en concretere rubrics te gaan hanteren. In gesprek met het panel gaven de opleidingen aan de bevindingen van het panel ook geconstateerd te hebben tijdens recente steekproeven. Het panel heeft er dan ook vertrouwen in dat de juiste aanpassingen worden gedaan.

⁵ VRAAKKT staat voor Variatie, Relevantie, Authenticiteit, Actualiteit, Kwantiteit, Kwaliteit en Transparantie.

⁶ WACKER staat voor: Waarnemen, Aantekenen, Classificeren, Kwantificeren, Evalueren en Rapporteren

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel concludeert dat het toetsingssysteem van de accountancyopleidingen aan basiskwaliteit voldoet, waarbij toetsing inhoudelijk goed aansluit op de leeruitkomsten en de examencommissie stevig gepositioneerd is om de kwaliteit te borgen. Het panel ziet dat de opleidingen werken met valide en betrouwbare toetsinstrumenten, zoals rubrics, toetsmatrijzen, kalibratie en het vier-ogenprincipe. Ook zijn zij positief over de transparantie richting studenten en de actieve rol van de examencommissie en de reviewboard.

Tegelijkertijd is het panel op een aantal punten kritisch. De rubrics zijn vaak te abstract, waardoor beoordelaars te veel interpretatieruimte hebben. Dit leidt ertoe dat het panel in verschillende gevallen niet kon reconstrueren hoe de beoordelaars tot een eindcijfer zijn gekomen. Ook merkt het panel dat de navolgbaarheid van de beoordeling aandacht verdient. Met name omdat de criteriumgerichte interviews onvoldoende worden vastgelegd. Hierdoor kan een mondelinge toelichting van een student invloed hebben op het eindcijfer zonder dat dit zichtbaar wordt in het dossier. Het panel beveelt de opleidingen dan ook aan om te zorgen voor meer navolgbare beoordelingen van de eindwerken door CGI's vast te leggen en concretere rubrics te maken. Het panel beoordeelt de kwaliteit van de toetsing en beoordeling als voldoende, maar benadrukt dat er verbeteringen nodig zijn om de beoordeling transparanter en navolgbaarder te maken.

Ondanks een aantal kritische punten heeft het panel er vertrouwen in dat de beoordelingen zullen worden verbeterd, mede omdat de opleidingen de aandachtspunten zelf ook hebben geconstateerd en opgepakt. Het panel komt daarmee tot het oordeel 'voldoet' voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Bevindingen auditpanel over gerealiseerd niveau

Het auditpanel bekeek van de bacheloropleiding 15 eindwerken, 13 van de voltijd en 2 van de deeltijd. Deze verdeling is gebaseerd op het aantal studenten per opleiding. Van 7 voltijdstudenten bekeek het panel het volledige afstudeerdossier en van 8 voltijdstudenten alleen het eindwerk.

Van de Ad bekeek het panel 5 volledige afstudeerdossiers. Dit omdat er niet meer studenten afstudeerden in de periode tussen de vorige en deze accreditatie.

Bachelor voltijd

De eindwerken die het panel bekeek waren die van het oude curriculum. Het afstuderen behorend bij het nieuwe curriculum wordt nog doorgevoerd.

Het auditpanel vond de onderwerpen van de bekeken eindwerken passend bij de beroepspraktijk. Studenten zetten passende onderzoeksmethoden in, maar de uitvoering van die onderzoeken is in meerdere werken van matig of onvoldoende niveau. Onderzoeken worden beperkt uitgevoerd of hebben weinig diepgang. Hierdoor wordt de kern van de problematieken niet altijd geraakt. Ook is het niveau van reflectie van studenten in meerdere gevallen ondermaats. Drie van de dertien eindwerken beoordeelt het panel als onvoldoende.

Zoals hierboven vermeld was 20-25% van de werken onder de maat in de ogen van het panel.

Daarbij moet worden opgemerkt dat de eindwerken een resultante zijn van het oude opleidingsprogramma en er nog geen eindwerken zijn van het nieuwe opleidingsprogramma.

Onder de maat waren de generieke hbo vaardigheden, met name onderzoeksvaardigheden en reflecteren. Zowel de ontwikkeling van onderzoekend vermogen als de reflectievaardigheden zitten in het nieuwe curriculum beter verankerd. De kennisbasis van het accountantsvak is geborgd in het landelijk examen en als voldoende beoordeeld.

Het panel komt toch tot het oordeel voldoet omdat de studenten in jaar 2 en 3 die het nieuwe curriculum hebben gevolgd voldoende kennis en vaardigheid over onderzoeksvaardigheden in het programma krijgen; het werkveld tevreden is over het eindniveau van de studenten en alumni aangeven dat zij zich voldoende toegerust voelen om aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt.

Het panel beveelt de voltijddopleiding aan om de plannen met betrekking tot jaar 4 door te voeren, en daarbij het niveau van onderzoekend vermogen en reflecteren goed te borgen in het eindniveau.

Bachelor deeltijd

Het eindniveau van de deeltijddopleiding wordt aangetoond door het behalen van EvL (Eenheden van Leeruitkomsten) 3 tot en met 8. Het panel bekeek de afstudeerdossiers van twee studenten. Na het bestuderen van de dossiers komt het panel tot het oordeel dat de studenten de beoogde leeruitkomsten realiseren. Studenten tonen middels gemaakte werken (zoals jaarrekeningen en bedrijfswaarderingen) aan dat zij de leeruitkomsten beheersen. In één van de twee dossiers vindt het panel het reflectieverslag behorende bij EvL 8 te beknopt.

Het panel beveelt ook de deeltijddopleiding aan om te investeren in onderzoeks- en reflectievaardigheden van studenten zodat zij goed onderbouwd kunnen aantonen over de juiste gedragskenmerken te beschikken.

Ad deeltijd

Van deze opleiding bekeek het panel de vijf beschikbare eindwerken die zijn gemaakt in de periode tussen de twee accreditaties. En net als bij de bachelor deeltijd tonen studenten bij deze opleiding ook het gerealiseerd niveau aan door EvL's te behalen.

Alle EvL's tellen mee voor het eindniveau maar de opleiding licht toe dat EvL 1 en 2 de basis zijn, en 3 en 4 niveau 5 echt aantonen. In de EvL's zit een ontwikkellijn. Dit komt overeen met de bevindingen van het panel. Zij concludeert dat de producten van EvL 1 en 2 van voldoende niveau zijn, maar dat dit niet het eindniveau vertegenwoordigt. De producten van EvL 3 en 4 zijn daarentegen duidelijk van het niveau dat past bij een Ad opleiding en relevant voor het werkveld.

Zodoende heeft het panel geen twijfel over het gerealiseerde eindniveau van bijna alle werken.

Er is één werk waarbij het panel tot de conclusie kwam dat er meerdere EvL's onterecht een voldoende hebben gekregen. EvL 1, 2 en 3 zijn onvoldoende volgens het auditpanel. EvL 4 is van voldoende niveau, maar omdat daar niet alle competenties in afgetoetst worden, moet het panel ook naar de andere drie EvL's kijken. De onvoldoende beoordeelde EvL's komen uit 2019 en EvL 4 is recenter. De kwaliteit van de andere recentere eindwerken is op orde, waardoor het panel van oordeel is dat de kwaliteit van de opleiding ten positieve is doorontwikkeld.

Het panel wil de opleiding meegeven dat het benoemen van EvL 3 als eindniveau een vertekend beeld geeft over de ontwikkeling van de student. Die zit in begin jaar 2 nog niet op eindniveau en zou volgens het panel ook niet op die manier beoordeeld moeten worden. De opleiding geeft aan dat EvL 1 en 2 meetellen voor het eindniveau en de basis vormen en dat in EvL 3 en 4 de basis voor niveau 5 wordt gelegd. Het totaal van die vier samen ins het eindniveau waar er sprake is van een ontwikkellijn.

Wijze waarop afgestudeerden functioneren in de beroepspraktijk

Werkplekbegeleiders en alumni geven beide aan tevreden te zijn over het huidige eindniveau van de voltijdopleiding. Het werkveld ziet afgestudeerden die snel hun draai vinden in het werkveld en alumni voelen zich voldoende toegerust om te starten als assistent accountant.

Deeltijdstudenten van beide opleidingen geven aan tijdens de opleiding te groeien in hun nieuwe rol. Ook zien deeltijd-alumni tijdens hun studie een verandering in hun houding plaatsvinden. Door het werken met leeruitkomsten is een pro-actieve houding een must. Iets waar studenten in hun werk ook iets aan hebben.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de drie opleidingen als voldoende. Bij de voltijd bachelor sluiten de eindwerken inhoudelijk goed aan op de beroepspraktijk, maar in een deel van de werken zijn de onderzoeksvaardigheden en de reflectie onder niveau. Omdat deze werken uit het oude curriculum komen en het panel in de nieuwe lichte studenten al duidelijke verbeteringen ziet in onderzoeks- en reflectievaardigheden omdat deze nadrukkelijk zijn verankerd in het nieuwe curriculum, heeft het panel vertrouwen in het toekomstig eindniveau. Het positieve beeld vanuit het werkveld en alumni bevestigt dit.

Bij de deeltijd bachelor tonen studenten via een portfolio aan dat zij de gewenste leeruitkomsten behalen. De kwaliteit van de beroepsproducten is passend, al kan de reflectie in de werken sterker worden uitgewerkt.

Voor de deeltijd Ad-opleiding constateert het panel dat recente eindwerken duidelijk op het juiste niveau liggen. Alleen een ouder dossier voldoet niet volledig, maar omdat de meer actuele werken wel op niveau zijn, ziet het panel een positieve kwaliteitsontwikkeling en heeft het geen twijfel over het gerealiseerde eindniveau.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoet' voor de voltijd- en deeltijdvariant van de bachelor en de deeltijdvariant van de Ad.

5. EINDOORDEEL

Ondanks de kritische opmerkingen bij het onderzoekend vermogen en reflectie bij de voltijdopleiding en het feit dat in meerdere eindwerken onduidelijk is voor het panel hoe cijfers van de eindwerken van beide opleidingen en alle varianten tot stand komen, komt het panel tot het eindoordeel 'positief'. De voltijdopleiding heeft in het nieuwe curriculum dat nu in jaar 1 t/m 3 is ingevoerd duidelijke verbetering laten zien op het gebied van onderzoekend vermogen en reflecteren.

Het docententeam van beide opleidingen is gedreven en zet zich in om studenten zo goed mogelijk te begeleiden. Daarnaast is de examencommissie in control en het systeem van toetsing op orde, wat het panel vertrouwen geeft in de verbeterslag die gemaakt moet worden met de navolgbaarheid van de beoordelingen.

De beoogde leerresultaten zijn helder geformuleerd in beroepstaken en gedragskenmerken (voltijd bachelor) en in Eenheden van Leeruitkomsten (deeltijd bachelor en Ad) vertaald naar heldere programma's.

Gezien alle doorgevoerde verbeteringen en het feit dat de opleidingen zaken die het panel constateerde zelf ook al had geconstateerd, heeft het panel er vertrouwen in dat de opleiding de aanbevelingen adequaat zal opvolgen.

6. AANBEVELINGEN

Standaard	Opleiding	Aanbeveling
2	Voltijd bachelor	Besteed in het nieuwe afstuderen meer aandacht aan onderzoekend vermogen voor de studenten die starten met afstuderen.
3	Voltijd bachelor Deeltijd bachelor Deeltijd Ad	Besteed in de beoordelingen van de eindwerken meer aandacht aan de navolgbaarheid van de beoordelingen door onder andere te documenteren wat er wordt besproken tijdens het CGI.
4	Voltijd bachelor	Besteed in het nieuwe afstuderen naast onderzoekend vermogen ook meer aandacht aan de reflectievaardigheden van de studenten. Zorg dat zij op een adequate manier reflecteren op hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.
4	Deeltijd bachelor	Investeer in de reflectievaardigheden van de studenten zodat zij goed onderbouwd aan kunnen tonen te beschikken over de juiste gedragskenmerken.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Fontys Hogeschool hbo-bacheloropleiding Accountancy Veltijd, deeltijd		
Standaard	Oordeel veltijd	Oordeel deeltijd
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	voldoet	voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	voldoet	voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief	Positief

Scoretabel paneloordelen Fontys Hogeschool Associate degree-opleiding Accountancy Deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels****Auditprogramma opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bachelor en associate degree-opleiding
Accountancy – Fontys Hogeschool – 17 november 2025**

Tijd	Programma onderdeel	deelnemers
08.30u - 09.00u	Tijd voor overleg panel	panel
09.00u - 09.45u	Gesprek met MT	Adjunct directeur FEC Onderwijsmanager FEC Nieuwe Onderwijsmanager Financiële opleidingen FEC per 1-11-2025
09.45u - 10.00u	Pauze + overleg-tijd panel	Panel
10.00u-11.00u	Gesprek met docenten	Docenten AC: 1. docent VT, voorzitter CC 2. docent VT, lid CC 3. docent VT, kwaliteitscoördinator 4. docent VT en onderwijsontwikkelaar 5. docent VT PO-skills, lid OC 6. docent VT, onderwijsontwikkeling en toets-expert 7. docent DT 8. docent VT, afstudeercoördinator, lid OC
11.00u – 12.00u	Gesprek met studenten	Studenten Ad en Ba, vt en dt: 1. Student voltijd bachelor 2e jaar 2. Student voltijd bachelor 2e jr 3. Student voltijd bachelor 3e jaar, Lid OC 4. Student voltijd bachelor 3e jaar, Lid OC 5. Student voltijd bachelor 3e jaar en Voorzitter studievereniging Young Financials 6. Student voltijd bachelor 4e jaar 7. Student deeltijd bachelor 2e jaar 8. Student deeltijd bachelor 3e jaar 9. Student deeltijd bachelor 3e jaar 10. Student deeltijd bachelor 3e jaar 11. Student deeltijd associate degree 1e jaar 12. Student deeltijd associate degree 1e jaar
12.00u - 12.30u	Overlegtijd panel, lunch en verplaatsing naar Inspiration Center	panel
12.30u – 13.15u	Roadtrip Fontys Accountancy opleidingen	Meet & greet met studenten, docenten en werkveld waarbij aan de hand van thema's de opleidingen worden gepresenteerd. Het panel zal rond 12.30u aansluiten tot 13.10u
13.15-13.45u	Gesprek met Alumni en werkveld	Gesprekken met alumni en werkveldpartners: 1. werkveldpartner Newton 2. werkveldpartner Vermetten 3. werkveldpartner Forvis Mazars

		4. werkveldpartner en alumnistudent Forvis Mazars 5. werkveldpartner Govers Accountants 6. werkveldpartner en alumnistudent Crowe Foederer
13.45-14.00u	Overlegtijd panel en verplaatsing naar R5 1.05	panel
14.00u - 15.00u	Gesprek met examencommissie	1. voorzitter examencommissie 2. lid examencommissie 3. lid examencommissie 4. lid examencommissie
15.00 - 15.15u 15.15 - 15.45u	Pending Issues en 'open spreekuur' Overlegtijd panel	Panel
15.45u - 16.00u	Uitloop	
16.00u - 16.20u	Terugkoppeling panel	Iedereen welkom
16.20u - 16.50u	Ontwikkelsprek	Met MT en curriculumcommissie

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (inwerkingtreding 1 april 2024). Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel.

Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen de deelpanels is geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland', (2024).

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één opleidingscode (ISAT) wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Opleidingsbeoordeling instelling met erkenning ITK

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Schematisch programmaoverzicht.
- KLOTS schema's
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie (indien een opleidingscommissie vereist is)
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.
- Beroeps en opleidingsprofiel bachelor accountancy.
- Visiedocument AC.
- Profiel Fontys ADAC.
- Landelijk domeinprofiel Ad Finance.
- Stagehandleidingen.
- Fontys Toetsbeleidskader
- Toetsbeleidsplan AC 2025.
- Toetsprogramma AC Voltijd bc 2025-2026
- Toetsprogramma AC Voltijd bc oude onderwijs
- Rubrics van de afstudeerwerken.

Het panel heeft van 20 studenten de eindwerken bestudeerd. 15 eindwerken van de bacheloropleiding: 13 van de voltijd en 2 van de deeltijd. Van 7 voltijdstudenten bekeek het panel het volledige afstudeerdossier en van 8 panelleden alleen het eindwerk. Van de Ad bekeek het panel 5 volledige afstudeerdossiers.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV

Panelsamenstelling

Op 18 augustus 2025 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo b Accountancy (voltijd/ deeltijd) en de Ad Accountancy (deeltijd) van Fontys Hogeschool, onder het nummer PA-2435. Deze opleidingen behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Accountancy groep 4
----------------------	-------------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
E. Moor MEd	Voorzitter	Intern auditor bij ROC Zadkine en begeleider en examinator voor de opleiding Bedrijfskunde van de HvA
Drs. D. van der Bij RA RB	Lid	Coördinator en docent opleiding post HBO NHL Stenden Hogeschool en Registeraccountant bij Miedema Accountants te Sneek
M.J.M. van der Kaa-Segers AA BSc. MEd	Lid	Docent-onderzoeker bij Avans Hogeschool verbonden aan de opleiding Accountancy en het lectoraat Duurzame Finance & Accounting
T.H. van der Ploeg MSc RA	Lid	Hbo en post-hbo docent Accountancy, Hogeschool Windesheim
J. Besseling	Studentlid	Student hbo-bacheloropleiding Accountancy bij de Hogeschool van Amsterdam
J. Koot	Secretaris	NVAO-getraind secretaris en adviseur bij Hobéon

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

a **kiwa** company

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeon.nl
info@hobeon.com